



Bărbatul imatur din cartea lui Landero este la vârsta când își poate face o retrospectivă critică a propriei sale vieți. Personajul principal a avut dorința de a deveni un om exemplar. Trece prin momente de criză spirituală caracterizate prin: intermitență, nedefinit, labilitate psihică, confuzii de identitate. „Mă trezeam întreprinzător și sportiv, cântam la duș, ieșeam din casă parfumat și amabil[...].” Luis Landero ne „invită” prin gura personajului său la o discuție amicală cu cititorul. Un exemplu: „Vă place muzica? [...] ceea ce nu scap niciodată e concertul de Anul Nou al Filarmonicii din Viena.”

Revenind la autocaracterizarea pe care și-o face „bărbatul imatur”, e remarcabil următorul fragment din carte:

„Jindul meu după virtute se moleșea între frunzele de mirt ale conștiinței. Ca mai toată lumea, eram bun nu pentru binele pe care îl făceam, ci pentru răul pe care nu-l făceam.”

Luis Landero este un fin observator al caracterului uman.

„Oamenii zic: „te-ai îngrășat” sau „arăți bine”, dar nu zic, chiar după o lungă conversație: ești mai bun, ori mai prost, mai crud, ori mai inteligent.”

Asta se întâmplă pentru că

„oamenii văd numai ce e clar ca bună ziua și se bazează pe aparențe, fără să observe schimbările care au loc în adâncul ființei.”

Și mai departe urmează o cugetare filosofică:

„lubește-te pe tine însuși și acceptă că această iubire e mai puternică și mai dreaptă decât cea pe care ți-o inspiră aproapele tău[...]. lubește-i pe ceilalți cu ce dă pe dinafară din iubirea de tine însuși”.

Personajul principal își amintește că una dintre femeile pe care le-a cunoscut

„Era de o urâțenie plămădită din rămășițele unei îndepărtate tinereți atrăgătoare, ba chiar epatante.[...] râdea în hohote din orice, în falset, ca un nechezat, și cred că râsul ei era o formă, ușor disperată, de-a acoperi lipsa de educație[...].”

Doamna cea urâtă și soțul ei formau un cuplu pe care era imposibil să nu-l observi:

„Când îl însoțea undeva, ea, de asemenea, se lăsa mult pe spate. Îl lua de braț și își trăgea o privire îndepărtată și abstractă, înălțându-și bărbia cu afectare și dispreț, și așa mergea, foarte demnă, ca o mare doamnă, amândoi adânciți în relația lor conjugală de nepătruns.”

Urâtă-urâtă, dar momentele de fericire petrecute în compania doamnei cu privirea „îndepărtată și abstractă” merită amintite împreună cu o cugetare demnă de toată lauda:

„...eu cred că dezgustul se află mereu în preajma dorinței.”

„Portretul unui bărbat imatur” e confesiunea unui bărbat de șaizeci de ani și o succesiune de comentarii despre situația politică de la începutul anilor 90, cu invadarea Irakului sub pretextul că acolo s-ar găsi arme de distrugere în masă. Landero știe să fie vehement folosindu-se de abilitățile cu care a fost înzestrat (sau pe care și le-a format) ca scriitor...

„...e știut faptul că unde simplul individ nu găsește motive pentru a ucide și distruge, acolo tribul nu numai că le găsește, ci le și slăvește. Mai mult, face din ele un motiv de coeziune, o legendă, un poem epic, o rațiune de a fi.”

Autorul recunoaște ceva ce puțini ar avea demnitatea s-o facă

„... eram împotriva războiului, dar în fiecare zi mă uitam la televizor cu speranța indecentă și secretă de a vedea cum începe naibii odată spectacolul ororii.”

În tinerețe, eroul romanului a luat parte la demonstrații de stradă, a avut parte de lupte cu forțele de ordine. Descrie admirabil oamenii din jurul său, în acele momente:

„Tovarășul meu de suferință era un bărbat tânăr, cu o expresie spiritualizată. Delicatețea lui, barba cioc, mâinile palide și visătoare, privirea pierdută, totul la el emana mister și melancolie. Era acolo din același motiv ca și mine: un anunț, o înțepătură a conștiinței neinspirate.”

Cel care povestește fragmente de neuitat din viața sa are o soție pe care o cheamă Inmaculada. Se întâmpla ca soțul s-o strige prin casă fără să primească răspuns. Curios lucru, Inmaculada apărea în mod misterios, adică se făcea observată fără să fi fost plecată undeva. Comentariul autorului merită citat:

„Poate ca locuința are mici spații în care realitatea nu ajunge în toată cruzimea sa. Spații pe care nu le bagi în seamă, locuri virgine, încă necolonizate.”

Ce imaginație au unii scriitori...Autorul își amintește momente din copilărie când fiecare adolescent sau copil dorește să crească mare cât mai repede.

„Era la vârsta la care, cum li se întâmplă aproape tuturor, fugeam de copilărie ca de ciumă, ștergând în urma mea orice rușinoasă umbră de inocență.”

Luis Landero spune foarte clar: de obicei suntem conduși de himere:

„Omul, când suferă, și tânjește, mușcă orice momeală care îi poate alina cât de cât suferința. Nu vede ce este, ci ceea ce i-ar plăcea să vadă.”

Poate cineva să spună că nu-i adevărat?...Tot pe linia cugetărilor pe care le-am găsit în cartea scriitorului spaniol se înscrie și următoarea:

„Nu știu dacă vi se întâmplă, dar unii își trăiesc zilele gândindu-se că viața e mereu ceva mai încolo. Poate după acea cotitură a drumului. Acolo ne așteaptă o petrecere. Acolo[...] vei cunoaște gustul promisiunilor în sfârșit împlinite. [...]. Cele mai intense momente de fericire ale

noastre au crescut la căldura acestei certitudini jalnice.”

Pentru că

„Durerea și bucuria țâșnesc din același izvor”

Trecerea anilor și schimbarea fizionomiilor noastre nu putea trece ignorată în cartea aceasta plină de pasaje admirabile.

„Trecură anii. Într-o noapte, [...] m-am văzut în oglindă [...]. Același suflet mort, aceiași ochi fără vlagă, iar pe chip un nu știu ce bolnăvicios și străin, de parcă ar fi locuit cineva înăuntrul meu și ar fi vrut să se apropie de fața mea și să o înlocuiască.”

După mai mulți ani de viață, apare tristețea scurgerii iremediabile a timpului:

„Era tristețea despre care v-am vorbit, insondabilă, cutremurătoare, aceea care intră în viața ta devastând totul, chiar și pofta de viață.”

Cum putea momentul atât de important al căsătoriei să nu fie amintit de Landero?

„...am renunțat la jurnalism pentru a deveni un soț fidel și un comerciant onorabil. Cine ar fi zis că destinul îmi pregătise în același pachet tristețea, iubirea și munca mea viitoare?”

Se poate pune întrebarea și în alt mod: cine nu cunoaște ce este în acest pachet frumos ambalat și atrăgător?...

O carte care se termină cu o încercare a autorului de a „prinde” esența vieții:

„A trăi înseamnă să transformi absurdul în albul săgeților aruncate pentru a prinde clipa.”

RECENZIE CARTE: „Portretul unui bărbat imatur” de Luis Landero

Scriș de Horia Picu

Duminică, 04 Ianuarie 2015 07:41 - Ultima actualizare Duminică, 04 Ianuarie 2015 09:52

Numai că suntem păcăliți de fiecare dată: clipa se transformă imediat în alta...